

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КОЛЕКТИВНОЇ МОНОГРАФІЇ «УЧИТЕЛІ І ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: КРОС-КУЛЬТУРНА ПЕРСПЕКТИВА

(Автори С. Щудло, О. Заболотна, Т. Лісова,
О. Ковальчук, Н. Горук, Т. Медіна)

Презентерка: Наталія Горук, Львівський
національний університет імені Івана
Франка, nataliya.horuk@lnu.edu.ua

Праця є результатом наукової роботи учасниць робочої групи проекту Української асоціації дослідників освіти "Європейська якість освітніх досліджень для розширення можливостей освітян в Україні" у рамках Програми «Еразмус+ Жан Моне» за підтримки Європейської Комісії.

Монографія є однією із спроб проаналізувати дані сучасних світових освітніх досліджень, зокрема TALIS (Teaching and Learning Educational Survey) для розуміння і пояснення процесів, що відбуваються в сучасній європейській освіті та їхніх впливів на розвиток і вдосконалення освіти в Україні.

Головними об'єктами дослідження є вчителі і освітнє середовище, що аналізуються дослідницями через призму шкільного клімату, шкільного лідерства, самоефективності вчителів і їхньої задоволеності професійною діяльністю. Робота складається із вступу, трьох розділів.

У вступі:

- автори розкривають сучасну ситуацію з реформуванням середньої освіти в Україні і основні підходи до впровадження змін у контексті реформи «Нова українська школа»,
- роблять огляд сучасних міжнародних досліджень, які проводять Організація економічного співробітництва та розвитку і Міжнародна асоціація оцінювання освітніх досягнень,
- надають інформацію про особливості проведення міжнародного моніторингового дослідження TALIS і Всеукраїнського дослідження, що проводилося за його методологією,
- обґрунтовують вибір країн для аналізу та висновків крос-культурних порівнянь

Перший розділ «Шкільна культура в Україні і країнах Європейського Союзу: кроскультурні порівняння» (підготовлено Світланою Щудло, Оксаною Заболотною та Тетяною Медіною)

- розкрито поняття шкільної культури в сучасних наукових дослідженнях, виокремлено її типи та елементи;
- зазначено, важливо здійснити порівняльний аналіз шкільного клімату, переконань учителів і методів навчання, які застосовуються в Україні та країнах-учасницях опитування TALIS-2013.
- зроблено висновок, що створення позитивного шкільного клімату сприяє розвитку внутрішньої мотивації учнів до регулярного відвідування школи, а насильство в українських школах є проблемою, яка часто замовчується;
- переконання більшості учителів проаналізованих країн ґрунтуються на конструктивістських засадах, повазі до думки учнів, цінуванні їхнього добробуту та хороших стосунках з ними
- одним із першочергових завдань української школи є створення культури співпраці, яка ґрунтується на спільних переконаннях, спільному баченні розвитку школи, яке поділятимуть учителі і учні

Другий розділ «Шкільне лідерство в Україні і країнах Європейського Союзу: крос-культурні порівняння» (підготовлено Оленою Ковальчук та Наталією Горук)

- обґрунтовано сучасні теоретичні підходи до трактування шкільного лідерства, його типів, стилів та особливостей у різних країнах
- переважаючим стилем лідерства директорів у більшості країн залишається інструктивне лідерство (instructional leadership),
- виокремлено чотири провідні стилі лідерства у школах ЄС за результатами TALIS: інтегроване лідерство, інклюзивне лідерство, навчальне лідерство та адміністративне лідерство.
- найкращим вибором для директора-лідера слід вважати індивідуальний стиль управління школою, який є своєрідною сумішшю різних стилів.
- професійний розвиток є важливою складовою на шляху до кар'єрного зростання та ефективного лідерства в освіті
- проаналізовані у розділі дані доповнюють профіль професії директора і можуть бути використані для розробки нових професійних стандартів та програм професійного розвитку шкільних лідерів.

Третій розділ «Задоволеність учителів професійною діяльністю та їхня самоефективність» (підготовлено Тетяною Лісовою)

- розкрито поняття самоефективності вчителя в освітньому середовищі, воно розглядається в певненість вчителя у власній компетентності та чинник забезпечення якості освіти.
- зазначено, що самоефективність та задоволеність роботою не є статичними характеристиками, вони відображають процес розвитку протягом усього життя, залежать від особистих якостей та мінливих зовнішніх обставин.
- доведено, що самоефективність вчителя може бути і фактором впливу, і результатом розвитку: самоефективність підвищується у результаті професійного вдосконалення та впровадження нових педагогічних практик, з іншого боку, підвищена самоефективність спонукає далі до участі у професійному розвитку та готовності до вдосконалення практик.
- виокремлено залежність самоефективності вчителів та задоволеності роботою від демографічних характеристик вчителя, навчального середовища, шкільного клімату, професійного розвитку, оцінювання вчителів та «зворотного» зв'язку, від вчительських практик та поглядів на навчання, від співпраці вчителів у школі.
- рівень самоефективності українських вчителів суттєво нижчий, ніж у деяких закордонних колег, а це, без сумніву, впливає на рівень освіти школярів.

Представлені у книзі матеріали дозволяють прослідкувати сучасні тенденції європейської освітньої політики та зрозуміти значущість освітнього середовища для ефективної діяльності вчителя.

Головною засадничою ідеєю праці є розбудова та розвиток української школи відповідно до сучасних європейських стандартів.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

